

Nr 165.

Ankom till riksdagens kansli den 28 maj 1931 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till socialstyrelsen m. m.

(3:e avd.)

Uti den till riksdagen avlättna, den 3 januari 1931 dagtecknade propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1931/1932 har Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln, innefattande anslagen till socialdepartementet, föreslagit riksdagen (punkterna 2 och 3 av det vid propositionen fogade utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden samma dag) att i avbidan på särskild proposition i ämnet, i riksstaten beräkna

dels det ordinarie förslagsanslaget till socialstyrelsen med oförändrat belopp, 331,600 kronor;

dels ock till socialstyrelsens verksamhet för budgetåret 1931/1932 ett extra förslagsanslag av 218,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåttna, den 20 februari 1931 dagtecknad proposition, nr 134, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för nämnda dag, föreslagit riksdagen att

dels uppföra det ordinarie förslagsanslaget till socialstyrelsen med oförändrat belopp 331,600 kronor;

dels till socialstyrelsens verksamhet för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra förslagsanslag av 218,000 kronor;

dels ock medgiva, att jord, som står under kronans omedelbara disposition eller som tillhör någon av de under bruk och bergverk för nödigt skogsfång upplåttna allmänningar eller någon av de genom domänstyrelsens försorg utarrenderade kronoegendomar, vilka icke upplåtits till förenade mötespassivolanskassornas fond, stuterierna eller Vadstena krigsmanshusfond, må, efter av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall verkställd prövning, utan särskild ersättning till kronan på de villkor i övrigt, Kungl. Maj:t kan finna skäligt bestämma, upplåttna till landsting, kommun, förening eller stiftelse för anordnande av allmän arbetsanstalt.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till återopade statsrådsprotokollet.

I fråga om ordinarie förslagsanslaget till socialstyrelsen innebär Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag icke någon ändring i detta anslag.

Bihang till riksdagens protokoll 1931. 6 saml. 84 häft. (Nr 165—168.) 1124 31

Det extra anslaget till socialstyrelsens verksamhet är för innevarande budgetår upptaget med 138,000 kronor.

Vid bifall till Kungl. Maj:ts nu framlagda förslag skulle detta anslag höjas till 218,000 kronor.

Höjningen föranledes dels av begärd personalförstärkning för förberedande av sjukkassereformens genomförande och för förberedande av vanartslagens genomförande, för vilka ändamål beräknats tillhopa (50,000 + 15,000) 65,000 kronor, dels av ifrågasatt ökad ersättning till sekreteraren H. I. Heyman såsom expert beträffande ärenden rörande levnadskostnader och kooperation, dels ock av överflyttning till nu ifrågavarande anslag från femte huvudtitelns anslag till rese- och traktamentspenningar av resekostnaderna för socialstyrelsens tjänstemän. Heymans ersättning, som till 1931 års utgång utgjort 1,800 kronor för år, har genom Kungl. Maj:ts beslut den 30 december 1930 höjts till 3,600 kronor för år räknat, till vilket belopp ersättningen för nästkommande budgetår ock ansetts böra bestämmas. De för socialstyrelsens tjänstemän beräknade resekostnaderna hava uppskattats till 13,000 kronor. Anslaget skulle i följd härav kunna för nästa budgetår upptagas till (138,000 + 50,000 + 15,000 + 1,800 + 13,000) 217,800 kronor, vilket belopp ansetts lämpligen böra avrundas uppåt till 218,000 kronor.

I propositionen har slutligen berörts en i viss mån fristående fråga. I propositionen nr 240 till 1930 års riksdag med förslag till vanartslag m. m. anförde departementschefen, att det vore önskvärt, att för inrättande av erkända arbetsanstalter skulle kunna tagas i anspråk jord tillhörig kronan och att därför av riksdagen borde inhämtas medgivande till dylik disposition. Liknande medgivande har tidigare lämnats, bland annat, rörande alkoholistanstalter, fattigvårdsanstalter för lappar och hem för kroniskt sjuka. Även nu har dylikt medgivande ansetts böra utverkas och då, för den händelse det för innevarande års riksdag framlagda lagförslaget i samma ämne upphöjdes till lag, det redan under nästa budgetår kunde ifrågakomma att planera inrättandet av nya erkända arbetsanstalter, har medgivandet syntts redan nu böra äskas av riksdagen. Framställning i sådant hänseende har icke ansetts lämpligen kunna göras i den proposition (nr 100), vari själva lagförslaget framlagts.

Utskottets
yttrande.

Beträffande ordinarie förslagsanslaget till socialstyrelsen får utskottet tillstyrka, att detsamma, på sätt Kungl. Maj:t föreslagit, för nästkommande budgetår upptages med oförändrat belopp, 331,600 kronor.

Vad angår det extra anslaget till socialstyrelsens verksamhet skulle detta, såsom nämnts, vid bifall till Kungl. Maj:ts förslag höjas från 138,000 till 218,000 kronor.

I förhöjningen ingår, på sätt förut omförmäls, ett belopp av 50,000 kronor, beräknade för ökade personalkostnader för genomförande av föreslagen och av riksdagen numera beslutad omorganisation av det frivilliga sjukkasväsendet. Härav är ett belopp av 3,000 kronor avsett för byråchefen & styrelsens sjukkassebyrå såsom ersättning för det av omorganisationen för-

anledda ökade arbetet under övergångstiden. Ersättningen skulle utgå såsom tilläggsarvode utöver den ordinarie lönen och till sitt belopp bestämmas av Kungl. Maj:t efter budgetårets slut, då arbetets omfattning kunde närmare överblickas. Även om det må anses skäligt, att viss ersättning, utöver den ordinarie lönen, bör tillerkännas befattningshavaren ifråga för det merarbete, omorganisationen, såväl kvalitativt som kvantitativt, torde komma att medföra, har utskottet dock ansett det icke vara lämpligt, att ersättning utgår, på sätt Kungl. Maj:t föreslagit. Med hänsyn till de konsekvenser, som ett bifall till Kungl. Maj:ts förslag härutinnan skulle kunna komma att medföra, har det syntts utskottet vara mest tillräddligt, att frågan om särskilt arvode åt sagde befattningshavare tages under övervägande först då omorganisationsarbetet genomförts eller större delen därav verkställts.

Enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle nu ifrågavarande byrå förstärkas med tre kvalificerade befattningshavare, därav en i lönegraden B 28, en i lönegraden B 24 och en i lönegraden B 21. Detta förslag har utskottet ansett sig böra tillstyrka.

Mot beräkningen av det för arvoden och ersättningar till befattningshavare i övrigt samt till experter m. m. avsedda beloppet har utskottet ej heller funnit skäl till erinran.

Vid bifall till utskottets förslag, i vad det avser kostnaderna för nu berörda omorganisationsarbete, skulle dessa kostnader för nästkommande budgetår — av Kungl. Maj:t beräknade till 50,000 kronor — kunna begränsas till 47,000 kronor. Nedsättningen föranledes därav att, såsom av det förestående framgår, särskilt arvode åt chefen å sjukkassebyrån icke skulle beräknas å nästkommande budgetårs riksstat.

För personalförstärkning för förberedande av vanartslagens genomförande har, såsom förut nämnts, beräknats ett belopp av 15,000 kronor. Sedan numera förslaget till vanartslag av riksdagen avslagits, erfordras givetvis icke några medel för ifrågavarande ändamål under nästkommande budgetår, på grund varav det av Kungl. Maj:t äskade anslaget bör ytterligare nedsättas med nämnda belopp. Härav följer ock, att förslaget beträffande disposition av kronojord för inrättande av erkända arbetsanstalter ej bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

Vidkommande härefter förslaget om ersättning till sekreteraren H. I. Heyman i egenskap av expert beträffande ärenden rörande levnadskostnader och Kooperation har utskottet funnit sig böra tillstyrka detsamma. Utskottet har ej heller funnit skäl till erinran mot den ifrågasatta överflyttningen från femte huvudtitelns anslag till rese- och traktamentspenningar till nu förevarande anslag av resekostnaderna för socialstyrelsens tjänstemän.

Vid bifall till utskottets förslag skulle sålunda anslaget till socialstyrelsens verksamhet, nu 138,000 kronor, höjas med (47,000 + 1,800 + 13,000) 61,800 kronor till 199,800 kronor, vilket belopp torde böra avrundas uppåt till 200,000 kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet alltså hemställa,

att riksdagen må

a) uppföra det ordinarie förslagsanslaget till socialstyrelsen med oförändrat belopp, 331,600 kronor; samt

b) till socialstyrelsens verksamhet för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra förslagsanslag av 200,000 kronor.

Stockholm den 28 maj 1931.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius*, *A. C. Lindblad*, *Olof Olsson*, *E. J. G. Rosén*, *E. A. Lundell*, *C. I. Asplund*, *C. G. V. Hammarskjöld*, *D. A. Petré*n, *K. E. Andersson* i Eliantorp, *O. A. Ernfors*, *A. Thelin* och *K. A. W. Björck* ;

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *A. Wiklund* i Brattfors, *C. R. Jansson* i Falun, *P. Nilsson* i Bonarp, *S. Bengtsson* i Norup, *A. Å:son Törnkvist* i Karlskrona, *G. Strindlund*, *P. M. Olsson* i Blädinge, *E. J. Wigforss*, *B. F:son Holmgren*, *J. Olofsson* i Digernäs och *O. Nilsson* i Örebro.
